

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O INOVACIONOJ DELATNOSTI

Član 1.

U Zakonu o inovacionoj delatnosti („Službeni glasnik RS”, br. 110/05), naslov iznad člana 2. briše se.

Član 2. menja se i glasi:

„Član 2.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) nacionalni inovacioni sistem jeste skup organizacija, institucija i njihovih veza u funkciji generisanja, difuzije i primene naučnih i tehnoloških znanja u Republici Srbiji;

2) inovaciona delatnost jesu aktivnosti koje se preduzimaju radi stvaranja novih proizvoda, tehnologija, procesa i usluga ili značajne izmene postojećih, a u skladu sa potrebama tržišta;

3) invencija jeste koncept, ideja i metod za dobijanje novog proizvoda ili procesa, uključujući otkriće nove tehnologije (proizvoda ili procesa) za iskorišćavanje prirodnih resursa;

4) inovacija jeste uspešna tržišna primena invencije, odnosno primena novog ili značajno poboljšanog proizvoda, procesa ili usluge (uključuje značajna poboljšanja tehničkih karakteristika, komponenti i materijala, ugrađenog softvera, korisničke orjentisanosti ili drugih funkcionalnih karakteristika) ili marketinške metode ili nove organizacione metode u poslovanju, organizaciji rada ili odnosima pravnog lica sa okruženjem, pa može biti:

- inovacija proizvoda, kao primena novog ili značajno poboljšanog proizvoda, koje je novo za odnosno pravno lice (ne mora biti nova za tržište), a nije promena estetske prirode ili isključivo prodaja inoviranih proizvoda koje je proizvelo i razvilo drugo pravno lice;

- inovacija procesa, kao primena novog ili značajno poboljšanog načina proizvodnje ili isporuke (uključujući značajne promene u tehnici, opremi ili softveru, ali ne isključivo organizacione i menadžerske promene) koja je nova ili unapređena za posmatrano pravno lice, bez obzira ko je razvio;

- inovacija organizacije, kao primena novih ili znatnih promena u strukturi ili metodama menadžmenta, s namerom da se u odnosnom pravnom licu poboljša korišćenje znanja, kvaliteta proizvoda ili usluga, ili poveća efikasnost poslovnih tokova;

- marketinška inovacija, kao primena nove marketinške metode, uključujući značajne promene u dizajnu proizvoda, pakovanju, plasmanu i promociji proizvoda i naplaćivanju proizvoda;

5) subjekat inovacione delatnosti jeste pravno ili fizičko lice koje obavlja inovacionu delatnost, uključujući i pravna lica osnovana radi pružanja usluga u oblasti inovacione delatnosti;

6) registrovani subjekat inovacione delatnosti_jeste subjekat inovacione delatnosti upisan u registar inovacione delatnosti, u skladu sa ovim zakonom;

7) nosilac realizacije inovacione aktivnosti jeste pravno ili fizičko lice koje objedinjuje i koordinira inovacione aktivnosti sufinansirane sredstvima budžeta Republike Srbije;

8) inovacioni projekat jeste dokument kojim se predlaže način realizacije programa inovacione delatnosti, a koji za rezultat ima stvaranje novih proizvoda, tehnologija, procesa i usluga ili značajnu izmenu postojećih u skladu sa potrebama tržišta;

9) razvojni projekat jeste dokument kojim se predlaže način realizacije programa inovacione delatnosti, a koji objedinjuje primenjena i razvojna istraživanja u određenoj naučnoj i tehnološkoj oblasti;

10) inovaciona infrastruktura jeste okruženje stvoreno u oblasti informacionih i komunikacionih tehnologija, tehničko-tehnološkog opremanja, fizičke infrastrukture (prostorne, transportne, internet i intranet), kao i infrastrukture znanja (resursi naučnoistraživačkih organizacija i drugi obrazovni i konsalting resursi), koje je u funkciji pokretača restrukturiranja poslovnog sektora i umrežavanja subjekata inovacione delatnosti iz akademskog sektora i sektora privrede;

11) tehnopreduzetništvo jeste delatnost koja obuhvata znanja, veštine i sposobnosti usmerene na pokretanje, organizovanje, razvoj i inoviranje tehnoloških procesa, sa osnovnim ciljem stvaranja novog tržišta i ostvarivanja dobiti;

12) novoosnovano privredno društvo jeste privredno društvo od čijeg osnivanja, do momenta podnošenja zahteva za finansiranje sredstvima budžeta Republike Srbije, u skladu sa zakonom, nije prošlo više od dve godine.”

Član 2.

Naslov iznad člana 3. i član 3. menjaju se i glase:

„Inovaciona politika

Član 3.

Inovaciona politika je postavljanje ciljeva i obezbeđenje sistemskih uslova za stvaranje, razvoj i primenu inovacija.

Inovacionu politiku, kao strateški dokument, utvrđuje Vlada za period od pet godina, na predlog ministarstva nadležnog za inovacionu delatnost, a u skladu sa resursima, ograničenjima i težnjama u tehnološkom razvoju države.”

Član 3.

Naslov iznad člana 4. briše se, a član 4. menja se i glasi:

„Član 4.

Inovaciona politika realizuje se putem programa inovacione delatnosti, u skladu sa ovim zakonom.

U skladu sa prioritetima definisanim u inovacionoj politici, ministarstvo nadležno za inovacionu delatnost obezbeđuje uslove i prati realizaciju programa inovacione delatnosti i po potrebi predlaže Vladi mere za otklanjanje uočenih problema.”

Član 4.

Naslov iznad člana 5. briše se, a član 5. menja se i glasi:

„U obavljanju inovacione delatnosti, kao i korišćenju podsticajnih mera, privatni i javni sektor su ravnopravni.”

Član 5.

Naslov iznad člana 6. i član 6. menjaju se i glase:

„Ministarstvo nadležno za inovacionu delatnost

Član 6.

Ministarstvo nadležno za naučnoistraživačku delatnost i tehnološki razvoj (u daljem tekstu: Ministarstvo) odgovorno je za utvrđivanje i realizaciju inovacione politike, podsticanje tehnopreduzetništva, transfera znanja i tehnologija u privredu, razvoj i unapređenje inovacionog sistema u Republici Srbiji i propise u oblasti zaštite i prometa prava intelektualne svojine.”

Član 6.

Naslov iznad člana 7. briše se, a član 7. menja se i glasi:

„Član 7.

Ministarstvo:

- 1) saraduje sa drugim ministarstvima s ciljem podsticanja razvoja ukupnih inovacionih kapaciteta u Republici Srbiji;
- 2) predlaže Vladi politiku u oblasti inovacione delatnosti i programe inovacione delatnosti;
- 3) prati realizaciju postojećih aktivnosti u inovacionoj delatnosti, i predlaže programe u skladu sa razvojnim potencijalom Republike Srbije; donosi akt o načinu realizacije i finansiranja programa inovacione delatnosti u skladu sa razvojnim potencijalom Republike Srbije, akt o uslovima konkurisanja, kriterijumima za izbor realizatora i uslovima pod kojima se programi inovacione delatnosti realizuju i finansiraju, vrši raspodelu sredstva budžeta Republike Srbije za njihovo finansiranje i kontroliše njihovo namensko korišćenje, u skladu sa ovim zakonom;
- 4) realizuje javne pozive za finansiranje inovacione delatnosti, u skladu sa zakonom;
- 5) ostvaruje međunarodnu saradnju i stara se o uključivanju nosilaca inovacione delatnosti u evropski i međunarodni inovacioni prostor, u skladu sa zakonom;
- 6) podnosi Vladi najmanje jednom godišnje izveštaj o stanju i rezultatima inovacione delatnosti u Republici Srbiji.”

Član 7.

Član 8. menja se i glasi:

„Član 8.

Ministar nadležan za inovacionu delatnost (u daljem tekstu: ministar) obrazuje Komisiju za praćenje razvoja i komercijalne eksploatacije inovacija (u daljem tekstu: Komisija).

Komisija:

- 1) priprema ekspertske analize u oblasti inovacione delatnosti;
- 2) analizira inostranu praksu u ovoj oblasti;
- 3) inicira izmene važećih zakona i ostalih propisa u ovoj oblasti, s ciljem podsticanja inovacione delatnosti.

Komisija donosi poslovnik o svom radu.”

Član 8.

Naslov iznad člana 9. briše se, a član 9. menja se i glasi:

„Član 9.

Ministar može obrazovati posebna tela za praćenje i podsticanje inovacione delatnosti u posebnim oblastima i privrednim granama, radi koordiniranja rada, ostvarivanja zajedničkih interesa, nabavke i korišćenja neophodne opreme, prostora i stručnih publikacija, a posebno negovanja stručne kritike i vrednovanja sopstvenog inovacionog stvaralaštva.”

Član 9.

Član 10. menja se i glasi:

„Član 10.

Ministarstvo vodi elektronsku i javno dostupnu bazu podataka i evidencija o registrovanim subjektima inovacione delatnosti i inovacionim i razvojnim projektima i inovacionim aktivnostima kojima se realizuju programi inovacione delatnosti, u skladu sa ovim zakonom.”

Član 10.

U članu 11. posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Ministar propisuje oblik, sadržaj i način vođenja Registra.”

Dosadašnji stav 2. koji postaje stav 3. menja se i glasi:

„Registar je deo elektronske i javno dostupne baze podataka koju vodi Ministarstvo, u skladu sa ovim zakonom.”

Dosadašnji st. 3. i 4. postaju st. 4. i 5.

Član 11.

Naslov iznad člana 13. menja se i glasi:

„Tehnološka privredna društva”.

Član 12.

U članu 13. stav 1. reči: „visokotehnološkim i srednjetehtnološkim” zamenjuju se rečju: „tehtnološkim”.

St. 2, 3 i 4. menjaju se i glase:

„Kao tehhtnološka privredna društva u Registru se evidentiraju ona privredna društva koja primenjuju ili razvijaju tehhtnologiju kao važnu komponentu svojih poslovnih aktivnosti, a bave se istraživanjem i razvojem, sopstvenim ili naručenim kod drugih privrednih društava, organizacija, ustanova ili pojedinaca.

Ministar propisuje uslove pod kojima privredno društvo iz stava 1. ovog člana može biti evidentirano u Registar, kao i uslove pod kojima se verifikuju ulaganja u istraživanja i razvoj.

Subjekti iz stava 1. ovog člana finansiraju se sredstvima budžeta Republike Srbije, po posebnom programu, u skladu sa ovim zakonom.”

Posle stava 4. dodaje se novi stav 5. koji glasi:

„Evidencija iz stava 1. ovog člana je deo elektronske i javno dostupne baze podataka koju vodi Ministarstvo, u skladu sa ovim zakonom.”

Član 13.

U članu 16. stav 2. menja se i glasi:

„Ministar propisuje uslove u pogledu potrebnih programskih, prostornih i stručnih kapaciteta pod kojima pravno lice može biti upisano u Registar u svojstvu razvojno-proizvodnog centra, kao i u pogledu uslova pod kojima se briše iz Registra.”

Član 14.

Član 18. menja se i glasi:

„Član 18.

Ministar propisuje uslove u pogledu potrebnih programskih, prostornih i stručnih kapaciteta pod kojima pravno lice može biti upisano u Registar u svojstvu inovacionog centra, kao i u pogledu uslova pod kojima se briše iz Registra.”

Član 15.

U članu 19. stav 2. se menja i glasi:

„Ministar propisuje uslove u pogledu potrebnih programskih, prostornih i stručnih kapaciteta pod kojima pravno lice može biti upisano u registar u svojstvu inovacionog centra, kao i u pogledu uslova pod kojima se briše iz Registra.”

Član 16.

U članu 20. stav 1. dodaju se tač. 3) i 4) koje glase:

„3) organizacija za podsticaj inovacionih aktivnosti u prioritetnoj oblasti nauke i tehnologije;

4) centar za transfer tehnologija.”

Član 17.

U članu 21. stav 1. reči: „ili inovacionim organizacijama” brišu se.

Stav 3. menja se i glasi:

„Svi subjekti koji koriste usluge poslovno-tehnološkog inkubatora stiču status stanara poslovno-tehnološkog inkubatora.”

Član 18.

Član 22. menja se i glasi:

„Član 22.

Ministar propisuje uslove u pogledu potrebnih programskih, prostornih i stručnih kapaciteta pod kojima pravno lice može biti upisano u Registar u svojstvu

poslovno-tehnološkog inkubatora, kao i u pogledu uslova pod kojima se briše iz Registra.”

Član 19.

U članu 23. stav 2. reči: „ili su povezani u naučno-tehnološki park” zamenjuju se rečima: „naučno-tehnološkog parka.”

Član 20.

Član 24. menja se i glasi:

„Član 24.

Ministar propisuje uslove u pogledu potrebnih programskih, prostornih i stručnih kapaciteta pod kojima pravno lice može biti upisano u Registar u svojstvu naučno-tehnološkog parka, kao i u pogledu uslova pod kojima se briše iz Registra.”

Član 21.

U članu 25. stav 1. reči: „svojim članovima” brišu se.

Član 22.

Posle člana 25. dodaje se naslov i čl. 25a i 25b koji glase:

„Organizacija za podsticaj inovacionih aktivnosti u prioritetnoj oblasti nauke i tehnologije

Član 25a

Organizacija za podsticaj inovacionih aktivnosti u prioritetnoj oblasti nauke i tehnologije je privredno društvo osnovano isključivo radi obavljanja delatnosti podsticaja inovacionih aktivnosti u prioritetnim oblastima nauke i tehnologije utvrđenim strateškim dokumentom.

Organizacija iz stava 1. ovog člana podstiče inovacione aktivnosti prvenstveno kroz ulaganja u novoosnovana privredna društva iz prioritetnih oblasti iz stava 1. ovog člana, koja imaju poslovnu ideju sa potencijalom da dobit i rast obezbede na osnovu komercijalnog uspeha inovacije i koja razvijaju, proizvode ili prodaju inovativne proizvode, procese i usluge sa visokim učešćem naučnih znanja i novih tehnologija.

Član 25b

Delatnost podsticaja inovacionih aktivnosti organizacija iz člana 25a ovog zakona može obavljati samo u pravnoj formi društva s ograničenom odgovornošću i na osnovu saglasnosti Ministarstva, u skladu sa zakonom.

Ministar propisuje uslove u pogledu potrebnih programskih, prostornih i stručnih kapaciteta pod kojim pravno lice može biti upisano u Registar u svojstvu organizacije za podsticaj inovacionih aktivnosti u prioritetnoj oblasti nauke i tehnologije, kao i u pogledu uslova pod kojima se briše iz Registra.”

Član 23.

Posle člana 25b dodaju se naslov i član 25v koji glase:

„Centar za transfer tehnologija

Član 25v

Centar za transfer tehnologija je privredno društvo osnovano isključivo radi obavljanja delatnosti transfera tehnologija radi primene tehnoloških inovacija, što obuhvata naročito traganje za idejama i partnerima za transfer tehnologija, procenu komercijalnog potencijala transfera, podsticaje za realizaciju i komercijalizaciju transfera tehnologija i pomoć u zaštiti intelektualne svojine tehnološkim privrednim društvima koja razvijaju, proizvode i prodaju inovativne proizvode, procese i usluge sa visokim nivoom know-how i novih tehnologija.

Ministar propisuje uslove u pogledu potrebnih programskih, prostornih i stručnih kapaciteta pod kojim pravno lice može biti upisano u Registar u svojstvu centra za transfer tehnologija, kao i u pogledu uslova pod kojima se briše iz Registra.”

Član 24.

U članu 26. reči: „iz čl. 15. i 20. ovog zakona” zamenjuju se rečima: „iz čl. 12. i 16. ovog zakona”.

Član 25.

U članu 27. stav 1. reč: „tekuću” zamenjuje se rečju: „narednu”.

Član 26.

Naslov iznad člana 28. menja se i glasi:

„Inovacioni i razvojni projekti”.

U članu 28. stav 1. menja se i glasi:

„Realizacija programa iz člana 27. ovog zakona vrši se putem inovacionih i razvojnih projekata. ”

U stavu 2. posle reči: inovacionih” dodaju se reči: „i razvojnih”.

U stavu 3. posle reči: „jedne ” dodaje se zapeta i reči: „a razvojni do dve”.

Član 27.

U članu 29. tačka 1) posle reči: „inovacionim” dodaju se reči: „i razvojnim”.

U tački 2) posle reči: „inovacionih” dodaju se reči: „i razvojnih”.

U tački 3) posle reči: „inovacionim” dodaju se reči: „i razvojnim”.

Član 28.

U članu 30. stav 1. menja se i glasi:

„Ministarstvo u Registru vodi evidenciju inovacionih i razvojnih projekata, koja je deo elektronske i javno dostupne baze podataka koju vodi Ministarstvo, u skladu sa ovim zakonom.”

Član 29.

U članu 31. stav1. posle reči: „inovacionih” dodaju se reči: „i razvojnih”.

U stavu 2. posle reči: „inovacionih” dodaju se reči: „i razvojnih”.

U stavu 3. reč: „tri” zamenjuje se rečju: „četiri”.

Član 30.

Naslov iznad člana 32. i čl. 32. i 33. menjaju se i glase:

„Va Prava intelektualne svojine nad rezultatima inovacionih i razvojnih projekata

Član 32.

Intelektualna svojina (pronazak, industrijski dizajn, topografija integrisanih kola) koja nastane u toku realizacije inovacionog i razvojnog projekta koji se finansira i sredstvima budžeta Republike Srbije pripada organizaciji u kojoj je intelektualna svojina nastala.

Organizacija iz stava 1. ovog člana ima pravo na zaštitu pronalaska (pravo na sticanje patenta i malog patenta), industrijskog dizajna i topografije integrisanih kola.

Pronalazač, autor dizajna i autor topografije integrisanih kola imaju pravo da u tom svojstvu budu navedeni u prijavi za priznanje patenta, malog patenta, industrijskog dizajna i topografije integrisanih kola, kao i u spisima, registrima, ispravama i drugim publikacijama.

Ukoliko je patent ili mali patent ekonomski iskorišćavan, pronalazač iz stava 3. ovog člana ima pravo na naknadu u iznosu od najmanje 50% dobiti koju je organizacija iz stava 2. ovog člana ostvarila iskorišćavanjem patenta, odnosno malog patenta.

Kada je više učesnika u projektu, odnosno više pronalazača stvorilo pronalazak, učešće u dobiti utvrđuju zavisno od njihovog pojedinačnog doprinosa stvaranju pronalaska.

Član 33.

Troškove sticanja i održavanja prava iz člana 32. stav 2. ovog zakona može da sufinansira Ministarstvo na osnovu posebne odluke.”

Član 31.

Posle člana 33. dodaju se čl. 33a, 33b i 33v koji glase:

„Član 33a

Organizacija koja je sufinansirala realizaciju inovacionog i razvojnog projekta ima pravo da koristi intelektualnu svojinu iz člana 32. stav 1. ovog zakona.

Član 33b

Nosilac realizacije inovacione aktivnosti i lice određeno za rukovodioca projekta koji se finansira sredstvima iz budžeta Republike Srbije preduzimaju mere ispitivanja potencijalne novosti proizvoda i postupaka do kojih dođe u toku realizacije projekta u odnosu na postojeće stanje tehnologije i u slučaju pozitivnog nalaza staraju se da u skladu sa članom 32. stav. 2. takvi proizvodi ili postupci budu zaštićeni patentom ili malim patentom u Republici Srbiji. O podnetim domaćim, odnosno međunarodnim prijavama patenata ili malih patenata i o stečenim pravima dužni su da bez odlaganja obaveste Ministarstvo.

Član 33v

Svaki učesnik u projektu koji stvori pronalazak dužan je da odmah po nastanku pronalaska organizaciji u kojoj je pronalazak nastao i licu koje je određeno za rukovodioca projekta podnese pismeni izveštaj kojim ih obaveštava o pronalasku.

Organizacija u kojoj je pronalazak nastao dužna je da, u roku od 60 dana od dana prijema izveštaja iz stava 1. ovog člana, ispita potencijalnu novost pronalaska, mogućnost njegovog ekonomskog iskorišćavanja i opravdanost zaštite pronalaska patentom, odnosno malim patentom.

Rok iz stava 2. ovog člana može se produžiti u saglasnosti sa pronalazačem.

Ako organizacija u kojoj je pronalazak nastao u rokovima iz st. 2. i 3. ovog člana donese odluku da podnese prijavu patenta, odnosno malog patenta, dužna je da o tome pismeno obavesti pronalazača.

Učesnik u projektu koji stvori pronalazak nema pravo da ga objavi, niti ga na bilo koji drugi način učini dostupnim javnosti, dok organizacija u kojoj je pronalazak nastao ne podnese prijavu patenta, odnosno malog patenta.

Ako realizator projekta u rokovima iz st. 2. i 3. ovog člana ne obavesti pronalazača da ima nameru da podnese prijavu patenta, odnosno malog patenta, ili ga obavesti da ne želi da podnese takvu prijavu, pronalazač ima pravo da podnese prijavu patenta, odnosno malog patenta na svoje ime.”

Član 32.

U članu 36. reči: „nosiocima inovacione delatnosti iz člana 5. ovog zakona,“ brišu se

Član 33.

U članu 41. reč: „nacionalne“ briše se.

U tački 2) posle reči: „fizičkih lica“ dodaju se zapeta i reči: „naročito u oblastima nauke i tehnologije koje strateški dokumenti utvrde kao prioritete”.

Član 34.

U članu 42. stav 2. briše se.

Član 35.

U članu 43. stav 2. menja se i glasi:

„Sredstva Fonda koriste se za finansiranje inovacione delatnosti, a naročito za:

- 1) ulaganja u realizaciju i plasman tržišno orjentisanih inovacija novoosnovanih privrednih subjekata;
- 2) podsticanje inovativnosti u prioritetnim oblastima nauke i tehnologije;
- 3) ostvarivanje delatnosti Fonda.”

U stavu 3. reči: „pravna lica“ zamenjuju se rečima: „i domaća pravna i fizička lica”.

Član 36.

U članu 45. stav 3. menja se i glasi:

„Upravni odbor ima pet članova koje čine: tri predstavnika Vlade i dva predstavnika iz reda zaposlenih u Fondu.”

Stav 5. menja se i glasi:

„Nadzorni odbor ima tri člana koje čine: dva predstavnika Vlade i jedan predstavnik Fonda.”

Član 37.

U članu 46. stav 3. posle reči: „i način poslovanja Fonda,” dodaju se reči: „način predlaganja predstavnika zaposlenih u organe Fonda,”

Član 38.

U članu 47. stav 4. briše se.

Član 39.

U članu 55. posle stava 1. dodaju se novi st. 2. i 3. koji glase:

„Vlada može, na predlog ministra, do imenovanja direktora Fonda, da imenuje vršioca dužnosti.

Vlada može, na predlog ministra, da imenuje predstavnike Fonda u prvom sazivu organa upravljanja Fonda, do ispunjenja uslova za njihovo predlaganje u skladu sa statutom Fonda.”

Član 40.

U čl. 26, 34, naslovu iznad člana 35. i članu 35, 36. i 52. reč: „Republika” zamenjuje se rečima: „Republika Srbija” u odgovarajućem padežu.

Član 41.

Realizacija i finansiranje inovacionih aktivnosti započelih po odredbama Zakona o inovacionoj delatnosti („Službeni glasnik RS”, broj 110/05), okončaće se u skladu sa odredbama tog zakona.

Do donošenja odgovarajućih propisa na osnovu ovog zakona, primenjivaće se podzakonski akti doneti na osnovu Zakona o inovacionoj delatnosti („Službeni glasnik RS”, broj 110/05), ako nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Član 42.

Ovlašćuje se Zakonodavni odbor Narodne skupštine da utvrdi prečišćen tekst Zakona o inovacionoj delatnosti.

Član 43.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmenama i dopunama zakona o inovacionoj delatnosti sadržan je u članu 97. stav 1. tačka 12. Ustava Republike Srbije, kojim je dato ovlašćenje Republici da uređuje i obezbeđuje razvoj Republike Srbije, politiku i mere za podsticanje ravnomernog razvoja pojedinih delova Republike Srbije, uključujući i razvoj nedovoljno razvijenih područja, organizaciju i korišćenje prostora, naučno-tehnološki razvoj, kao i tački 17. kojom se Republika ovlašćuje da uređuje i obezbeđuje druge odnose od interesa za Republiku, u skladu s Ustavom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Materija inovacione delatnosti je po prvi put u Srbiji uređena sistemskim zakonom krajem 2005. godine. Taj Zakon o inovacionoj delatnosti („Službeni glasnik RS”, br. 110/05- u daljem tekstu: Zakon), definiše prirodu inovacionih aktivnosti, projekte kroz koje se te aktivnosti realizuju, organizacionu strukturu nosilaca inovacione delatnosti. Kroz nekoliko podzakonskih akata uređen je postupak i mehanizmi u kojima su se, kroz tri godišnja ciklusa, realizovali godišnji programi inovacione delatnosti koje utvrđuje Vlada. Navedeni period efektivne primene, omogućio je da se kroz iskustva u praksi uoče svi nedostajući mehanizmi, ali i segmenti zakona koji krutim rešenjima ili prerogulacijom ove, po prirodi promenljive materije, otežavaju ili onemogućavaju da se sufinansiranje budžetskim sredstvima inovacionih aktivnosti registrovanih subjekata inovacione delatnosti vrši na način koji će, s jedne strane, predstavljati odlučan i neposredan podsticaj stvaranju tržišno potvrđenih inovativnih roba i usluga, a s druge strane, posredno uticati i unaprediti opštu klimu u kojoj inovativni rad i inovativni resursi, pre svega ljudski, predstavljaju realan i pouzdan generator razvoja svih drugih domaćih privrednih potencijala.

Izmene i dopune Zakona se odnose na one njegove delove u odnosu na koje su se, u toku trogodišnje primene, ispoljili nedostaci. Izmenama i dopunama Zakona otklanjaju se ti nedostaci, a na način koji omogućuje: uspostavljanje funkcionalne veza prioriteta utvrđenih petogodišnjom inovacionom politikom, sa realizacijom godišnjih programa inovacione delatnosti; unošenje pojmovnika specifičnih kategorija inovacionog sistema, koji doprinosi pouzdanoj primeni svih odredbi; efikasniju primenu mehanizama podsticaja na postojeće resurse, uz pojašnjenje strukture i specifikaciju mreže subjekata inovacionih aktivnosti; izmenu i dopunu odredbi kojima se uređuje Fond za inovacionu delatnost, tako da se i organizaciono i funkcionalno omogućava efikasno i neposredno usmerenje njegove delatnosti na podsticaj inovativnih aktivnosti u odnosu na novosnovane privredne subjekte, kao i u prioritarnim oblastima nauke i tehnologije, a i da bi se uklonile uopštene odrednice o delatnosti Fonda, odnosno one koje znače preklapanje sa poslovima ministarstva nadležnog za inovacionu delatnost; otklanjanje odredbi koje nemaju potrebnu opštost imanentnu zakonskom aktu (već sadrže merila i kriterijume koji pravnotehnički i suštinski pripadaju podzakonskim aktima), kao i odredbe koje su nefunkcionalne, uopštene ili van logičnog konteksta zakonskog sistema.

Izmenama i dopunama Zakona vrši se detaljnije uređenje oblasti prava intelektualne svojine, naročito s obzirom na nadležnosti ministarstva za naučnoistraživačku delatnost i tehnološki razvoj ustanovljene zakonom o ministarstvima koje, pored poslova koji se odnose na utvrđivanje i realizaciju inovacione politike, podsticanje tehnopreduzetništva, transfera znanja i tehnologija u privredi, razvoj i unapređenje inovacionog sistema u Republici Srbiji, obuhvataju i

nadležnost ovog ministarstva u odnosu na propise u oblasti zaštite i prometa prava intelektualne svojine.

Izmene i dopune Zakona obezbeđuju pretpostavku da se neposredno doprinese ostvarenju projekcija i nastojanja u odnosu na oblast inovacionih aktivnosti vezanih za sadržinu „Politike saradnje” iz člana 112. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica (SSP), odnosno za sadržinu poglavlja 3.25. (u odrednicama 3.25. 1.1. „Stanje” i 3.25.1.1.1. „Zakonodavni okvir”) Nacionalnog programa za integraciju u Evropsku uniju (NPI). Odredbama izmena i dopuna proširuju se kapaciteti koji će doprineti razvoju inovativnog društva i osnovne inovativne infrastrukture za brz i održiv razvoj i stvaranju inovativnog sistema koji objedinjuje obrazovanje, naučna i razvojna istraživanja i razvoj i rad inovativnih preduzeća. omogućuje i realizaciju transfera znanja u privredu i društvo, razvoj tehnoloških inovacija u industriji, kao i razvoj i rad novih inovativnih preduzeća. Izmjenama i dopunama Zakona stvaraju se pretpostavke za bazu inovativnog lanca koji će uspostaviti stateški dokument razvoja inovativnog društva u Srbiji, a koji treba da podstakne zainteresovanost privrede za uvođenje novih tehnologija i stvaranje uslova za razvoj i proizvodnju proizvoda sa međunarodnom konkurentnošću.

Izmene i dopune Zakona neposredno omogućuju oba načina uvođenje novih tehnologija predviđena navedenim odrednicama SSP i NPI. Prvi način - ulaganje u inovacije koje bi bile realizovane zamenom tehnologija u malim i srednjim preduzećima, omogućuje se npr. odredba člana 12. uspostavlja jednostavan i fleksibilan mehanizam finansiranja budžetskim sredstvima tehnoloških privrednih društava svih stepena razvijenosti, a odredbe čl. 22-23. omogućavaju i drugi način uvođenja novih tehnologija, a to posredstvom ulaganja u ljudsko znanje o novim tehnologijama (nanotehnologija, informacione tehnologije, biotehnologije, genomika i tehnologije koje koriste obnovljive izvore energije), kao i kreativni istraživački i visokostručni rad kao izvor inovativnih rešenja.

Izmjenama i dopunama Zakona uvažene su i inkorporisane i sugestije date od strane tima i eksperata Svetske banke, i to kako opšte (npr. da inovaciona politika i praksa budu u funkciji ekonomskog rasta kroz podršku privatnog inovativnog sektora koji će najbolje prepoznati tržišnu primenjivost projekta; da u našoj tranzicionoj ekonomiji država bude, kroz sažetu, jasnu i podsticajnu legislativu, glavni promoter tržišno primenjive inovacije; da legislativa odrazi dinamičnu prirodu inovacione aktivnosti; da se detaljni kriterijumi i definicije izmeste u podzakonske akte), tako i pojedinačne (npr. uvesti pojmovnik inovacione delatnosti; naglasiti element tržišta koji odvaja invenciju od inovacije; otkloniti kategorizaciju na osnovu definisanja visoko/nisko/srednjetehnološka privredna društva i uneti opšti pojam tehnološkog privrednog društva, te jednostavne mehanizme za njihovo finansiranje; proširiti vrste organizacionih oblika organizacija za podršku, jer „što je država manje razvijena, posrednici mogu više pomoći”).

Predložene izmene i dopune Zakona su inkorporisale i veliki deo zahteva i inicijativa svih struktura koje su, neposredno ili posredno bile uključene u Zakonom već uspostavljeni sistem regulisanja oblasti inovacione delatnosti – od subjekata inovacione i naučnoistraživačke delatnosti, preko nosilaca tehnološkog razvoja i predstavnika strukovnih udruženja i asocijacija, do predstavnika privrede, registrovanih inovatora, nosilaca patentnih prava i preduzetnika.

Očekivani efekti usvajanja izmena i dopuna su da će one, i po sadržini i u obimu, omogućiti: funkcionalnu vezu akata kojima se ostvaruju prioriteti utvrđeni inovacionom politikom Vlade sa dinamikom realizacije godišnjih programa inovacione delatnosti i periodom realizacije inovacionih i razvojnih projekata; uspostavljanje okvira u kome se ostvarivanje, zaštita i promet prava intelektualne svojine, i u toku

pripreme i u toku realizacije inovacionih i razvojnih projekata, odvija na pouzdanim i podsticajnim osnovama; primenu zakona u svetlu pojašnjenih specifičnih kategorija inovacione delatnosti; kroz kategoriju razvojnih projekata uspostaviti osnov za efektivnu podršku razvojnim inovacionim aktivnostima onih subjekata inovacione delatnosti koji su u najneposrednijoj vezi sa sektorima u kojima se ostvaruje primena inovativnih proizvoda i usluga; podsticaj strukturi inovacionih organizacija u prioritetnim oblastima nauke i tehnologije, čije uspostavljanje će značiti neposrednu vezu inovacionih i razvojnih aktivnosti sa strateškim prioritetima u osnovnim i primenjenim istraživanjima; rasterećenje zakonskog teksta od dela nejasnih i nefunkcionalnih, ili odredbi koje su i pravno-tehnički i funkcionalno podzakonske; implementaciju strateških nacionalnih prioriteta koji su u vezi sa naučnim i tehnološkim razvojem. Primena izmenjenih i dopunjenih odredbi omogućiće i tešnje partnerstvo sa privredom, i sa međunarodnim organizacijama, ali i punu koordinaciju sa drugim ministarstvima, kroz definisanje posebnih programa inovacione delatnosti.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Odredba člana 1. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o inovacionoj delatnosti (u daljem tekstu: Izmene i dopune Zakona), sadrži pojmovnik specifičnih kategorija inovacionog sistema, a koje su i u neposrednoj funkciji pojašnjenja, razumevanja i primene posredstvom podzakonskih akata koji će te pojmove operacionalizovati. Taj pojmovnik sadrži definicije u uporednim sistemima već opšteprihvaćenih pojmova (npr. invencija, inovacija, vrste inovacija), ali i određenja sintagmi koje su u najneposrednijoj funkciji primene (npr. subjekat inovacione delatnosti; registrovani subjekat inovacione delatnosti; nosilac realizacije inovacione aktivnosti).

Odredbama čl. 2-3. i 25-26. definiše se sadržina strateškog dokumenta i uspostavlja veza prioriteta utvrđenih inovacionom politikom, sa sadržinom i načinom realizacije godišnjih programa inovacione delatnosti putem inovacionih i razvojnih projekata. Navedene odredbe usklađuju i periode, odnosno dinamiku donošenja inovacione politike i godišnjih programa rada, sa periodima realizacije inovacionih i razvojnih projekata koji se finansiraju budžetskim sredstvima.

Odredbe čl. 5-6. usklađuju definiciju ministarstva nadležnog za inovacionu delatnost sa relevantnim delom opisa nadležnosti ministarstva za naučnoistraživačku delatnost i tehnološki razvoj po propisima o ministarstvima.

Odredbama čl. 7-8. vrši se prenumeracija odredbi neophodna zbog uspostavljanja unutrašnje logike sa izvršenim izmenama i dopunama.

Otklanjanje nefunkcionalnih normi koje su nepotrebno opterećivale zakonski tekst vrši se posredstvom nekoliko odredbi. Takva je npr. odredba člana 4. koja uklanja odredbu člana 5. Zakona kojom se utvrđivao pojam nosioca inovacione delatnosti, ali u definiciji koja predstavlja neselektivni zbir organizacionih oblika ustanovljenih po različitim kriterijumima klasifikacije. Ta odredba ne samo da nema funkcionalnu ulogu u Zakonu, niti doprinosi njegovom razumevanju, već unosi konfuziju i nejasnost. Sa istog razloga član 32. Izmene i dopuna predviđa brisanje dela odredbe člana 36. Zakona koji uključuje takvu nejasnu kategoriju u funkciju finansiranja sredstvima budžeta, a to na način koji je u suprotnosti sa članom 11. istog zakona. Istovremeno, odredbom člana 1. stav 3. tačka 7) Izmene i dopuna, u pojmovnik je uneta kategorija „nosilac realizacije inovativne aktivnosti”, koja je definicija, i po sadržini i po mestu, u korelaciji sa osnovnom funkcijom pravnog ili fizičkog lica koje koordinira inovacione aktivnosti sufinansirane sredstvima budžeta Republike Srbije.

Odredba člana 31. dodaje čl. 30-33v i izdvaja ih u poseban odeljak: „Va Prava intelektualne svojine u realizaciji inovacionih i razvojnih projekata” kojim se materija ostvarivanja, zaštite i prometa prava intelektualne svojine koja nastane u toku realizacije inovacionih i razvojnih projekata, uređuje na način usaglašen sa najboljom praksom zemalja EU, odnosno iskustvima agencija specijalizovanih za oblast regulisanja i zaštite prava intelektualne svojine.

Nadležnosti ministarstva za inovacionu delatnost u odnosu na vođenje, upis i brisanje subjekata i inovacionih aktivnosti finansiranih sredstvima budžeta Republike Srbije u Registar inovacione delatnosti dopunjene su odredbama čl. 9, 10, i 12. na način koji obezbeđuje da svi podaci koje se evidentiraju u vezi i povodom primene Zakona budu deo elektronske i javno dostupne baze podataka koje vodi to ministarstvo. Navedenim dopunama realizovane su i obaveze preuzete u okviru sugestija i preporuka datih u procesu tekućeg Programa sveobuhvatne reforme propisa.

Kroz pojmovnik odredbe člana 1. uvodi se, a zatim u sve relevantne delove (čl. 26-31.) uključuje kategorija razvojnih projekata kojima se programi inovacione delatnosti realizuju na način koji objedinjuje primenjena i razvojna istraživanja u određenoj naučnoj i tehnološkoj oblasti. Kroz finansiranje razvojnih projekata sredstvima budžeta Republike Srbije, uspostavlja se mogućnost efektivne podrške inovacionim aktivnostima onih subjekata inovacione delatnosti koji su u najneposrednijoj vezi sa sektorima u kojima se ostvaruje primena inovativnih proizvoda i usluga, a koji su u koordinaciji sa primenjenim i razvojnim istraživanjima u određenoj naučnoj i tehnološkoj oblasti. Navedenim odredbama dodatno podstiče saradnju svih subjekata u realizaciji tehnološki napredne i tržišno primenjive inovacije.

Odredba člana 12. otklanja uslove za kategorizaciju na visoko/nisko/srednje tehnološka privredna društva (i to na osnovu rashoda, a ne prihoda), kategorije neupodobljene stepenu razvijenosti srpske privrede, a i neprimenjive u evropskim standardima. Unosi se opšti pojam tehnološkog privrednog društva, implicirajući mogućnost da mala i srednja preduzeća sa zastupljenim tehnopreduzetničkim potencijalima budu, kroz jednostavne i primerene mehanizme, uključena u finansiranje sredstvima budžeta Republike Srbije. Takvom izmenom i dopunom, omogućuje da se tehnološka privredna društva, upisom u evidencije Registra, kvalifikuju za učešće u sredstvima budžeta Republike Srbije, po posebnom programu.

Odredbama čl. 6, 13, 15, 22, 23 i 28. obezbeđuje se da ministar jednim podzakonskim aktom propisuje uslove u pogledu potrebnih programskih, prostornih i stručnih kapaciteta pod kojima pravno lice stiče svojstvo subjekta inovacione delatnosti, kao i u pogledu uslova pod kojima se briše iz Registra, što čini da takav akt obuhvata sva pravna i fizička lica koja se upisuju u svojstvu registrovanog subjekta inovacione delatnosti. Ujedno, tim odredbama se otklanjaju oni delovi odredbi Zakona koji su za svaki inovacioni organizacioni oblik sadržavali taksativno nabrojana merila i kriterijume, koja pravnotehnički i suštinski pripadaju podzakonskom aktu.

Izmenama i dopunama koje sadrže odredbe čl. 22. i 23. proširuje se mreža organizacija za pružanje infrastrukturne podrške inovacionoj delatnosti, tako da se struktura inovacionih subjekata dopunjuje sa dva nova oblika: organizacijama za podsticaj inovacionih aktivnosti u prioritetnim oblastima nauke i tehnologije i centrima za transfer tehnologija, čije osnivanje će značiti da je uspostavljena neposredna veza efektivnih inovacionih i razvojnih aktivnosti sa strateškim prioritetima u osnovnim i primenjenim istraživanjima.

Odredbama čl.17-19. menjaju se i dopunjuju odredbe koje uređuju status korisnika usluga poslovno-tehnološkog inkubatora i naučno-tehnološkog parka, te otklanjaju neprecizni termini koji su nejasno ukazivali na neku drugu vrstu povezanosti sa tim organizacionim oblicima, a koja „povezanost” nije ni u funkciji (su)osnivača, ni u funkciji korisnika usluga tog subjekta inovacione delatnosti.

Odredbe čl. 34-40. predviđaju dopune i izmene kojima se, s jedne strane, uklanjaju uopštene odrednice o delatnosti Fonda, odnosno one koje znače preklapanje sa poslovima ministarstva, a s druge strane, vrše dopune u odnosu na organizacionu i funkcionalnu strukturu Fonda, da bi se omogućilo efikasno i neposredno usmerenje njegovih aktivnosti prvenstveno na podsticaj inovativnih aktivnosti u odnosu na novosnovane privredne subjekte, odnosno u prioritarnim oblastima nauke i tehnologije. Odredbom člana 41. uređuju se mehanizmi kojima se omogućuje imenovanje vršioca dužnosti direktora i imenovanje prvog saziva organa upravljanja Fonda, kako bi se uspostavilo efektivno funkcionisanje Fonda do ispunjenja uslova za postupak u skladu sa statutom Fonda.

Odredbe sadržane u članu 42. uređuju okončanje započetih inovacionih projekata i aktivnosti pod uslovima pod kojima je njihova realizacija odobrena, kao i uslove primene podzakonskih akata donetih na osnovu zakona koji se menja i dopunjuje.

IV. SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Sredstva za sprovođenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o inovacionoj delatnosti obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije, sa razdela ministarstva nadležnog za inovacionu delatnost.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Razlozi za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o inovacionoj delatnosti u hitnom postupku su u okolnostima što se tim zakonom uređuju pitanja i odnosi od kojih zavisi sprovođenje i realizacija obaveza koje proizilaze iz Strategije naučnog i tehnološkog razvoja Republike Srbije u periodu 2010-2015. godine, a koje nije moguće izvršiti bez obezbeđenja sistemskih uslova za stvaranje, razvoj i primenu inovaciona donošenjem odgovarajućeg strateškog dokumenta iz oblasti inovacione delatnosti, kako bi se obezbedio ciklus finansiranja i utvrdili programi inovacione delatnosti u skladu sa resursima i pod uslovima i po dinamici koji su projektovani kreditnim aranžmanom zajma od Evropske investicione banke za Projekat istraživanje i razvoj u javnom sektoru čije odobrenje se očekuje u martu 2010. godine.

Nedonošenje ovog zakona po hitnom postupku moglo bi da prouzrokuje štetne posledice po rad ministarstva nadležnog za inovacionu delatnost, ne samo kao koordinatora sistema inovacione delatnosti Republike Srbije, već i ovlašćenog da donošenjem i primenom odgovarajućih podzakonskih akata stvori osnovu za zakonito raspolaganje i kontrolu namenskog trošenja sredstava budžeta Republike Srbije. Nedonošenje ovog zakona po hitnom postupku moglo bi da prouzrokuje štetne posledice i po rad organizacija koje u svojstvu registrovanih subjekata inovacione delatnosti treba da budu nosioci inovacionih aktivnosti koje će se realizovati sredstvima navedenog zajma.